

Beszámoló a
„Szemelvények a mosonmagyaróvári piarista iskola történetéből”
című konferenciáról

A Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára és a Piarista Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola 2015. szeptember 24-én, közösen rendezte meg a „Szemelvények a mosonmagyaróvári piarista iskola történetéből” című konferenciát. A tanácskozásnak a magyaróvári régi városháza Széchenyi-terme adott otthont. A tudományos igényű összejövétel apropóját az adta, hogy az iskola a tavalyi évben ünnepelte fennállásának 275. évfordulóját, az idei esztendőt pedig a Szerzetesek Éveként jegyzi a katolikus egyház. A rendezvény levezető elnöki tisztségét Áldozó István, a megyei levéltár igazgató-helyettese töltötte be.

Az egybegyűlteket elsőként, a levéltár részéről, Dancsecz Mónika igazgató köszöntötte, aki hangsúlyozta, a konferencia célja, az iskola történelme előtti tisztelgés mellett, az archívum munkájának, dolgozóinak bemutatása, kutatási eredményeik szélesebb körű megismertetése. A rendezvény résztvevőit Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata nevében Pausits István képviselő is üdvözölte, beszédében a 275 éves tanintézet történelmét, érdemeit méltatta, személyes, családi élményekkel kiegészítve. A házigazda piarista iskola nevében Vereb Zsolt igazgató mondott köszöntőbeszédet.

Az üdvözlő szavak után, elsőként Koltai András, a Piarista Rend Magyar Tartománya Központi Levéltárának főlevéltárosa szólalt fel, aki a magyaróvári piarista iskola első alapításával kapcsolatos legújabb kutatási eredményekről tájékoztatta a hallgatóságot.

A következő előadó, Hegedüs Zoltán, a Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának főlevéltárosa, a piarista iskola hétköznapi életébe igyekezett betekintést nyújtani. Ismertette a korabeli tanév rendjét, szólt a vizsgákról, a természetrajzi szertárban található kitömött állatokról, bemutatott néhány órarendet. Érdekességként, példákat hozott a tanulók által elkövetett fegyelmi vétségekre és azok büntetésére. Mondandójában kitért az első világháború időszakára, benne a hadiérettségi intézményére, valamint a diákok részvételére a különféle gyűjtőakciókban, különösen kiemelve a szederlevél és csalánszár gyűjtésében elért eredményeket.

Ezt követően Nagy Róbert, a Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának főlevéltárosa tartott előadást „Egy híres piarista diák: vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes” címmel. Ismertette, hogy az egykori tanítvány egész életében, magasra

ívelő katonai pályafutásában, igyekezett megőrizni a tanintézet szellemiségét, oktatását; emberszeretetét, igazságérzetét példaként állíthatjuk magunk elé. Élettörténete egy olyan katona históriája, akinek a megítélése több változáson ment át 1945 után. A bűnbaknak kikiáltott vezérkari főnököt olyan rágalomokkal illették, amelyek ellen életében mindig is tiltakozott és vezetőként, hadtestparancsnokként folyamatosan próbált megoldást találni. A háború után a Népbíróság életfogytiglani börtönre ítélte, majd kiadta a jugoszláv hatóságoknak, akik Péterváradon kivégezték.

Dancsecz Mónika igazgató a mosonmagyaróvári piarista iskola államosításának történetét ismertette a hallgatósággal. Felvázolta azokat az oktatásügyi reformokat, amelyek az állami szerepvállalás növekedésére orientálódó intézkedések voltak, a XVIII. századtól kezdve a XX. század közepéig. Röviden ismertette, hogyan vészelték át a mosonmagyaróvári kegyesrendi pedagógusok és diákok a Tanácsköztársaság pár hónapját. Kiemelten szólt az 1948. évi XXXIII. törvényben foglaltak következményeiről és a piarista iskola államosításának részleteiről.

Pályi Gábor, egykori piarista igazgató, jelenleg Pápakovácsi plébánosa, „Új utakon a régi célokért” címmel tartotta meg referátumát. Az egykori iskolavezető a tanintézet 1990-ben történő újraindulásának nehézségeiről, a kezdeti működési problémákról is szólt. Elmondta, hogy a keresztény iskola alapításának gondolata elsőként 1989-ben merült fel a mosoni plébánián rendszeresen összegyűlő vallásos szülőkből, pedagógusokból, valamint Németh László akkori mosoni plébánosban. A Mosonmagyaróvári Városi Tanács döntési pozícióban lévő munkatársai egyhangúlag támogatták az iskola létrehozását kezdeményező törekvéseket. A tanintézet 1990. szeptember elsején – Keresztény Általános Iskola néven – kezdte meg működését, dr. Thiesz Józsefné igazgatásával. Pályi Gábor atyát az akkori fenntartó, Piarista Tanítórend 1994. július elsejével nevezte ki az iskola élére, aki ezt a tisztségét 2002-ig látta el. A plébános előadásában hangsúlyozta, nagyon fontos, hogy az iskolában tanítók minél magasabb színvonalú tudásra törekedjenek, nélkülözhetetlen, hogy mindezt olyan lelkiállattal tegyék, ami nem csupán az istenhitet jelenti, hanem a mindennapi életben megélt vallásosságot is. Kulcsfontosságú, hogy ezekben az oktatók példát mutassanak a hallgatóknak, hogy ők is igényesek legyenek mind elsődleges munkájuk, a tanulás, mind pedig a vallásosság terén. Az egykori igazgató személyes élményekkel is gazdagította ismertetőjét.

Az előadások sorát Vereb Zsolt iskolaigazgató zárta „A jelen ígéretes, de van-e jövőnk?” című beszámolójával. Az iskolavezető hangsúlyozta, hogy csak a múltból kiindulva lehet igazán a jövő szándékait meghatározni. A cél mindenképp az, hogy minél szélesebb körben legyen ismert az iskola jó hírneve és ne csak az általános, hanem a középiskolai

tanulmányaikat is e tanintézetben folytassák a hallgatók. Az igazgató kitért arra is, hogy milyen intézményi felújításokat és korszerűsítéseket terveznek a közeljövőben. Természetesen az iskola elsődleges célja a diákokat az életre felkészítő eredményes nevelés, oktatás, amelyhez nélkülözhetetlen a mélyen vallásos szellemiség.

A rendezvény végén Áldozó István levezető elnök röviden összefoglalta, értékelte az elhangzottakat, megköszönte az előadók érdekes, értékes témáit, magas színvonalú munkáját és a hallgatóság megtisztelő figyelmét. A szervezők célja, hogy a konferencia előadásai írott formában, egy tanulmánykötetben is az érdeklődők rendelkezésére álljanak. Továbbá, a terveik között szerepel, hogy a Beregszászi Balázs segédlevéltáros által összegyűjtött, az iskola történetére vonatkozó levéltári forrásokat online módon is bemutassák. A tudományos igényű tanácskozás kötetlen beszélgetéssel zárult. Dancsecz Mónika igazgató bevezető szavait idézve, reméljük, a levéltár ezen bemutatkozó konferenciájának megszervezésével és lebonyolításával egy olyan folyamatot indított el Mosonmagyaróváron, amelynek segítségével a jövő évben is hasonlóan tartalmas, sokoldalú összejöveteleket vehetünk részt.

A konferencia megrendezését a Nemzeti Kulturális Alap 3508/01303 számú pályázatán elnyert 300°000 forintos támogatás tette lehetővé.

